

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

СЕКЦІЯ № 2: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....118

1. Андреева Т.Г. Психологічні особливості та механізми керування емоційним станом підлітків118
2. Алаторських І.В. Профільне навчання української мови та літератури: шлях до особистісної самореалізації учнів 129
3. Вівсюк О.О. Логіка успіху: як знання математики відкривають двері до престижних професій 140
4. Волянська Т.М. Навчання зарубіжної літератури в умовах профільної старшої школи – сучасні виклики та можливості 147
5. Gilko A. Teaching english in profile secondary school: modern challenges and innovative approaches 157
6. Довганюк С.О. Профорієнтаційний потенціал уроків української мови та літератури в умовах профільного навчання 164
7. Демченко В.В. Формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури у процесі використання ігрових видів спорту 174
8. Данілова І.В. Дослідницько-пошукова діяльність дошкільників як умова формування їх пізнавальних інтересів 178
9. Du Jingyi The role of visual arts in developing ethnocultural competence of modern school students 191
10. Зубрицька С.П. Старша профільна школа як простір особистісного та професійного становлення 198
11. Захарова А.А. Розвиток старшої профільної школи в умовах сучасних освітніх трансформацій 205
12. Іванова І.В. Профорієнтація в початковій школі як важлива складова формування особистості учня 212
13. Калінчук Л.О. Психолого-педагогічні особливості формування світогляду учнів підліткового віку під впливом комунікаційних технологій 222
14. Кораблев В.В. Сучасна інтроспекція параметрів застосування освітньої робототехніки у розрізі STEM-освітньої моделі навчання 236
15. Люлька О.С. Ідеї та практики Нової української школи у викладанні мистецтва в профільній старшій школі 241
16. Мороз Н.О. Профорієнтаційна робота з учнями початкової ланки у Новій українській школі 251
17. Маркітан С.В. Сучасний урок географії в старших класах: від карти до життєвих рішень 259
18. Прокопенко Т.В. Психолог у статусі кар’єрного радника: реалізація концепції профільного навчання в Новій українській школі 265
19. Павловська Ю.М. Пізнання власних здібностей як основа ранньої профорієнтації учнів початкової школи 275

Маркітан Світлана Віл'янівна,
вчитель географії
Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області

СУЧАСНИЙ УРОК ГЕОГРАФІЇ В СТАРШИХ КЛАСАХ: ВІД КАРТИ ДО ЖИТТЄВИХ РІШЕНЬ

*Знання географії – це не просто
карти та точки на мапі,
це інструмент,
який допомагає орієнтуватися
в світі й ухвалювати рішення*

Актуальність дослідження. Воєнний стан в Україні суттєво вплинув на всі сфери життя суспільства, зокрема й на освітній процес. Часті повітряні тривоги, переривання занять, навчання в укриттях та постійне психологічне напруження призвели до освітніх втрат, які потребують переосмислення традиційних підходів до організації уроку. У таких умовах особливої ваги набуває здатність навчального предмета бути гнучким, практично орієнтованим та життєво значущим для учнів.

Географія як навчальна дисципліна має значний потенціал для адаптації до сучасних викликів. Вона формує просторове мислення, навички аналізу, орієнтування та прийняття рішень, що є вкрай актуальними в умовах нестабільності. Особливо це стосується учнів старших класів, які вже володіють достатнім рівнем абстрактного мислення та здатні працювати з інформацією свідомо й критично.

Виклад основного матеріалу. Сучасний урок географії має враховувати реалії життя сьогоденних дітей, їхнє сприйняття інформації та потребу у практичному застосуванні знань. Особливо це актуально в умовах воєнного стану, коли повітряні тривоги та інші надзвичайні обставини впливають на освітній процес, змушують адаптувати уроки та створювати умови для ефективного навчання навіть під час обмеженого часу та ресурсів [4].

Вивчення топографічної карти сьогодні набуває особливого значення. Знання висот, рельєфу, розташування природних і штучних об'єктів допомагає учням не лише орієнтуватися на місцевості, а й розвивати стратегічне мислення, планувати маршрути, оцінювати безпечні шляхи пересування та робити висновки на основі конкретних даних.

Приклади професій: військові, геодезисти, рятувальники [5].

Аналіз кліматичних зон, природних ресурсів і погодних умов дає можливість оцінювати ризики та планувати діяльність.

Приклади професій: агрономи, метеорологи, екологи [6].

Знання економічної та політичної географії допомагає визначати оптимальні місця для розвитку підприємств та транспортної інфраструктури.

Приклади професій: економісти, урбаністи, логісти [7].

Орієнтування на місцевості та використання навігаційних систем потрібні для планування маршрутів і швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях.

Приклади професій: моряки, пілоти, кур'єри [8].

Вивчення промислової географії та розподілу ресурсів дозволяє планувати виробництво та управління територіями.

Приклади професій: інженери-планувальники, менеджери виробництва, екологи [9].

Критичний аналіз людського впливу на природу і планування розвитку територій корисний для профільних рішень у містобудуванні та природокористуванні.

Приклади професій: урбаністи, геоєкологи, будівельні інженери [10].

Навички роботи з цифровими картами, GIS та інтерактивними платформами дозволяють швидко знаходити потрібну інформацію та приймати обґрунтовані рішення.

Приклади професій: картографи, геоінформаційні аналітики, програмісти [11].

Сучасні учні сприймають інформацію через практичний досвід, інтерактивність та власне застосування знань. Тому уроки можна організувати у таких формах:

Інтерактивні уроки з цифровими ресурсами – онлайн-карти, симуляції, GIS.

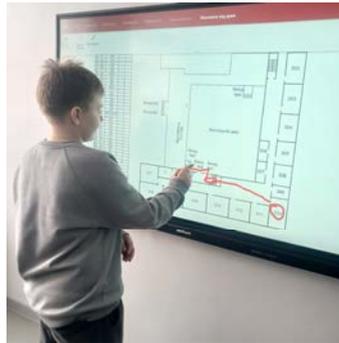
Приклад застосування: учні планують маршрут доставки гуманітарної допомоги з урахуванням рельєфу та погодних умов.

Професії: логісти, рятувальники, військові [12].

Проектно-дослідницькі уроки – групові дослідження стану місцевих водойм, рельєфу, охорони природи.

Професії: екологи, геологи, агрономи [13].

Уроки-модельовання життєвих ситуацій – планування евакуацій,

Облаштування пунктів допомоги.

Професії: військові, рятувальники, міські планувальники [14].

Ігрові та квест-уроки – рольові ігри та командні завдання.

Професії: менеджери, логісти, геоаналітики [15].

Флеш-карти та інтерактивні завдання – швидке реагування на запитання, визначення координат, аналіз клімату.

Професії: картографи, метеорологи, морські навігатори [16].

Перевернуті уроки – теорія вдома, практичні завдання у класі.

Професії: будь-які професії, де потрібен аналіз даних та прийняття рішень [17].

Міжпредметні інтегровані уроки – географія + історія, економіка, біологія.

Професії: економісти, екологи, урбаністи [18].

Польові та екологічні уроки – вимірювання висот, складання топографічних схем, спостереження за природою.

Професії: геодезисти, екологи, інженери [19].

Практичне застосування знань у професіях

В екскурсії або поході: оцінка висот та маршруту допомагає уникнути небезпеки.

Професії: рятувальники, туристичні гіді, військові.

В надзвичайних ситуаціях: визначення безпечного маршруту до укриття.

Професії: рятувальники, пілоти, військові.

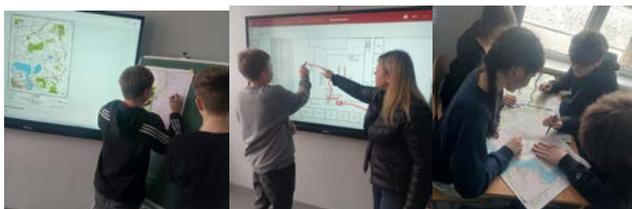
У спільних проєктах та командній роботі: аргументація вибору, логіка розташування об'єктів на карті.

Професії: урбаністи, економісти, логісти.

Аналіз економічних та екологічних ситуацій: оцінка доцільності розташування об'єктів.

Професії: менеджери виробництва, екологи, інженери.

Висновки. Сучасний урок географії – це не просто вивчення карт та термінів. Це практична підготовка до життя, розвиток мислення та навичок, які допомагають орієнтуватися у світі, ухвалювати рішення та працювати у команді.

Уроки стають живими, цікавими та корисними навіть у складних умовах, допомагають компенсувати освітні втрати та створюють відчуття безпеки і впевненості для учнів.

Завдяки сучасним формам уроків та адаптації матеріалу до потреб покоління, знання географії перестають бути сухою наукою – вони стають інструментом життя, який учні застосовують щодня, від простого планування маршруту до важливих рішень у реальних професійних обставинах.

Список використаних джерел

- 1.Іваненко О. Педагогічні технології в умовах воєнного стану. Київ, 2022.
- 2.Петренко А. Географія та критичне мислення. Львів, 2021.

- 3.Коваль Н. Сучасний урок у 8 класі. Харків, 2020.
- 4.Сидоренко Т. Адаптація навчальних програм. Київ, 2022.
- 5.Грищенко В. Топографічні карти та орієнтування. Львів, 2021.
- 6.Мороз Ю. Перевернуті уроки. Київ, 2020.
- 7.Бондаренко С. Інтерактивні технології. Харків, 2021.
- 8.Левченко М., Проектна діяльність у школі. Київ, 2019.
- 9.Романенко І. Моделювання життєвих ситуацій. Львів, 2021.
- 10.Шевченко П. Ігрові методи у навчанні. Харків, 2020.
- 11.Кравченко О. Інтерактивні завдання та флеш-карти. Київ, 2021.
- 12.Тищенко В., Перевернуті уроки, Львів, 2020.
- 13.Дмитренко Л. Міжпредметна інтеграція. Харків, 2021.
- 14.Соколова А. Польові уроки та екологія. Київ, 2020.
- 15.Федоренко Ю. Роль учителя у сучасному навчанні. Львів, 2019.
- 16.Козак Н. Критичне мислення через географію. Київ, 2021.
- 17.Олійник М. Практичне застосування знань. Харків, 2022.
- 18.Бабенко Л. Інтеграційний підхід у навчанні. Київ, 2020.
- 19.Мельник В. Географія та професійна орієнтація. Львів, 2023.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

